

NSAID

Uit Wikipedia, de vrije encyclopedie

Neem het *voorbehoud bij medische informatie* in acht.
Raadpleeg bij gezondheidsklachten een arts.

NSAID's (afkorting van ***non-steroidal anti-inflammatory drugs***, niet-steroïde anti-inflammatoire geneesmiddelen) zijn ontstekingsremmende geneesmiddelen die niet behoren tot de groep van de corticosteroiden. Een ander woord hiervoor is prostaglandinesynthetaseremmers.

Voorbeelden van NSAID's zijn ibuprofen, diclofenac, meloxicam, naproxen, etofenamaat, celecoxib. Het acetylsalicylzuur (aspirine, Aspegic) wordt ook tot de NSAID's gerekend. Deze stof was er al een eeuw voordat de eigenlijke NSAID's werden ontwikkeld en heeft bovendien een andere eigen werking op de bloedstolling.^[1]

Inhoud

- 1 Effecten van een NSAID
- 2 Werking en bijwerking van een NSAID
- 3 Ziekenhuisopnames door NSAID's en acetylsalicylzuur.
- 4 Selectieve COX-2-remmer

Effecten van een NSAID

Naast ontstekingsremming hebben veel NSAID's ook een pijnstillend en koortsverlagend effect. Ze worden vaak toegepast bij acute pijn (bijvoorbeeld een blessure) of chronische gewrichtspijn (reuma) en aanvallen van jicht. In het derde trimester van de zwangerschap hebben NSAID's een remmend effect op de weeën.

Werking en bijwerking van een NSAID

NSAID's zijn medicijnen die door middel van remming van het cyclo-oxygenase-eiwit (COX) de vorming van prostaglandines in het lichaam remmen. Prostaglandines stimuleren de waarneming van pijn, verhogen de lichaamstemperatuur (koorts) en zorgen dat bloedvaten open gaan staan (roodheid bij een ontsteking). De meeste NSAID's remmen zowel het eiwit COX-1 als COX-2.

Prostaglandines zijn betrokken bij de opbouw van het maagslijmvlies. Doordat NSAID's de vorming van prostaglandines remmen, wordt het maagslijmvlies steeds dunner en kan het gemakkelijk geïrriteerd raken door het maagzuur. NSAID's dienen daarom met voorzichtigheid worden gehanteerd, met name bij mensen die makkelijk maagklachten krijgen en mensen die ernstige gevolgen kunnen ondervinden van een maagbloeding (bijvoorbeeld door gebruik van antistollingsmiddelen). Vooral COX-1 lijkt verbonden aan het ontwikkelen van maagklachten.

Sommige NSAID's hebben een bloedstollingstijdverlengende werking. Hierdoor bevorderen ze het genezen van een eventuele aandoening aan de maag niet. Soms wordt om deze reden een maagbeschermer, bijvoorbeeld omeprazol of pantoprazol, gebruikt wanneer mensen voor langere tijd (chronisch) NSAID's gebruiken.

NSAID's hebben tevens een effect op de nier. Doordat ze een remmende werking hebben op de synthese van prostaglandines wordt het effect van deze prostaglandines op de zeefflichaampjes in de nier (het openzetten van de bloedaanvoerende (afferente) arteriole) tegengegaan. Dit resulteert in een vermindering van de bloedaanvoer in de nier, waardoor deze signaleert dat het circulerende volume te klein is en vocht en zout gaat vasthouden. Dit kan weer tot een hoge bloeddruk leiden.

De combinatie van een NSAID met een ACE-remmer is af te raden, omdat dit de ongunstige effecten van een NSAID op de nierdoorbloeding kan versterken. De NSAID leidt, zoals boven gemeld, tot constrictie van de aanvoerende arteriole, waardoor de filtratiedruk daalt. Deze daling van de filtratiedruk kan de nier compenseren door vasoconstrictie van de afvoerende (efferente) arteriole, maar als tegelijkertijd een ACE-remmer wordt toegediend kan (de angiotensine II afhankelijke) efferente vasoconstrictie niet goed meer plaatsvinden, wat kan leiden tot nierfalen. De filtratiedruk kan dan dalen tot te lage waarden, waardoor nierinsufficiëntie ontstaat. Het gebruik bij vrouwen die zwanger willen worden, zwanger zijn of borstvoeding geven, wordt sterk ontraden.

Bij sommige mensen veroorzaken NSAID's een droge hoest door bronchospasmen. Astmatici kunnen een ernstige aanval krijgen na gebruik van NSAID's.

Ziekenhuisopnames door NSAID's en acetylsalicylzuur.

NSAID's en acetylsalicylzuur (o.a. aspirine) zijn volgens het rapport Harm-Wrestling verantwoordelijk voor 50% van de vermijdbare acute ziekenhuisopnames in Nederland.^[2] In Nederland slikt 20% van de bevolking NSAID's of acetylsalicylzuur, zodat deze groep ruim vertegenwoordigd is. Op 26 maart 2008 stuurde de minister van VWS het rapport naar de Nederlandse Tweede Kamer. Inmiddels hebben beide kamers van de Staten-Generaal het rapport aanvaard.^[3] Bovendien gaat gelijktijdig gebruik van ibuprofen met acetylsalicylzuur de bloedplaatjesremmende werking van acetylsalicylzuur tegen en zal zo het cardioprotectieve effect van acetylsalicylzuur verminderen. Na een grote reeks rechtszaken tegen de indeling door het CBG bleek in oktober 2012 dat in Nederland de voorgestelde indeling bleef gehandhaafd.^[4] Ibuprofen 200mg ligt in de vrije verkoop. Een aantal NSAID's bij de drogist en een nog groter deel in grotere verpakkingen heeft de status UA (Uitsluitend Apotheek). Ook blijft een groep UR (Uitsluitend Recept).^[5] Aanbeveling 20 van het rapport Harm-Wrestling werd zo genegeerd.^[6]

Selectieve COX-2-remmer

Recent is er een klasse geneesmiddelen ontwikkeld, de COX-2-remmers die wel de voordelen van de andere NSAID's zouden hebben, maar minder de bijwerkingen. Voorbeelden zijn rofecoxib (Vioxx)[®] of celecoxib. Toch is gebleken dat deze middelen ook niet geheel risico-vrij zijn. Het middel Vioxx is na een paar jaar in september 2004 op geruchtmakende wijze door de fabrikant uit de markt genomen omdat het de kans op een hartinfarct bleek te vergroten.

Bronnen, noten en/of referenties

1. <http://www.farmacotherapeutischkompas.nl/inleidendeteksten/I/inl%20prostaglandinesynthetaseremmers.asp>
2. http://www.nvza.nl/uploaddb/download_object.asp?atoom=10579&VolgNr=105
3. <http://www.cbg-meb.nl/CBG/nl/humane-geneesmiddelen/actueel/Medicatieveiligheid/default>
4. http://www.cbg-meb.nl/CBG/nl/humane-geneesmiddelen/actueel/Beroepen_tegen_Algemene_Verkoop+%28AV%29-afleverstatus_paracetamol_cetirizine_loperamide_en_ibuprofen_al/default.htm
5. http://www.medicatieveiligheid.info/view.cfm?page_id=41367
6. Rapport Harm-Wrestling[1] (http://www.medicatieveiligheid.info/view.cfm?page_id=41367)

Overgenomen van "http://nl.wikipedia.org/w/index.php?title=NSAID&oldid=41975190"

Categorieën: Niet-steroïdale ontstekingsremmer | Ontstekingsremmer

- Deze pagina is het laatst bewerkt op 30 aug 2014 om 12:27.
- De tekst is beschikbaar onder de licentie Creative Commons Naamsvermelding/Gelijk delen, er kunnen aanvullende voorwaarden van toepassing zijn. Zie de gebruiksvoorwaarden voor meer informatie.
Wikipedia® is een geregistreerd handelsmerk van de Wikimedia Foundation, Inc., een organisatie zonder winstoogmerk.